

Ко су вандали и шта хоће?

Типови вандала

1. Као први и наивни вандализми су они да се грешком избрише нечији рад или месеци стварања и трагања за најситнијим детаљима.
 - а. За почетнике и оне који нису сигурни у добро разумевање енглеског, или да сачекају превод команди и за то време стварају чланке код куће, или да се информишу код искусних корисника. Треба се информисати о начину рада и обичајима на локалној Википедији.
2. Други тип вандала су најчешће неинформисани или неорганизовани корисници, који или стварају конфликте у читавању или бришу и мењају иза других, чак и не знајући шта су учинили.
3. Трећи тип вандала су они који не слажући се са ставовима одмах преправљају или бришу чланке, не размишљајући о последицама за пројекат и тиме подижу тензију или одбијају друге кориснике од рада.
 - а. Дипломатија је најбољи лек. Посаветујте се са искуснијим корисником, неким од администратора или бирократе, а можете слободно потражити помоћ и од амбасадора (то му је посао). Избегавајте директне обрачуне!
4. Четврти тип су најчешће они који још нису пријављени и веома је широк спектар деловања или мотивисаности за вандализам. Они праве највеће вандализме. Радни век оваквих вандала је веома кратак, јер су најчешће први на удару администратора и најлакше упадају у очи.
 - а. Ако приметите вандализам, прекините са радом и обавестите администраторе. Било би добро да забележите његов “IP” број и списак вандализама који су почињени. Ако стигнете упишите их на овој страници да би били доступни свим релевантним субјектима.

Типови вандализама

- Злоупотреба шаблона
- Злонамерно отварање корисничких налога
- Уклањање шаблона
- Уклањање комплетног садржаја странице
- Узастопно уношење материјала заштићеног ауторским правима
- Вандализам описима измена
- Изигравање система
- Скривени вандализам
- Вандализовање сликама
- Вандализовање линковима
- Вандализовање прављењем нових страница
- Додавање велике количине бесмисленог текста
- Вандализовање преименовањем страница
- Вандализовање додавањем бесмислица
- Подмукли вандализам
- Спамерски вандализам
- Вандализовање страница за разговор
- Вандализовање шаблона
- Вандализовање корисничких страница и страница за разговор корисника
- Вандалботови

Како реаговати на вандализам?

- Ако приметите вандализам у чланку, једноставно га уклоните. Али, водите рачуна! Понекад пре једног вандализма стоји други старији који није био примећен!
- Ако приметите вандализам у вашој листи праћења, одмах га вратите. Можете користити думе „врати“ а измену обележите као малу. Било би добро да проверите и историју странице како бисте проверили да ли су скоре измене истог или других уредника такође вандализми.
- Ако сте видели да је неки корисник вандализовао чланак, упутно је проверити и његове остале измене (кликните на линк „прилози“ поред његовог корисничког имена у СИ, или на сајдбару на његовој корисничкој страници).
- Ако се у историји измена не појављује вандализам, или вандализам ремети табове на страници па стоге на можете приступити историји чланка, највероватније је онда да је вандализам био извршен у самом шаблону или у коду CSS. Обично их није тешко поправити, али могу да произведу приличну збрку.
- Вандали понекад користе и слике како би вандализовали пројекат.

Вандализми који утичу на нас

- “Смрти” јавних личности
- Питања у квизовима
- Јавне расправе
- Доказивање да су “у праву”

Питања?

Датотеке

1. **Ilja Jefimowitsch Repin - Reply of the Zaporozhian Cossacks - Yorck.jpg, Wikimedia Commons, PD-Art (PD-old-70)**
2. **Orlando Furioso 20.jpg, Wikimedia Commons, CC-PD-Mark**
3. **Genseric sacking rome 456.jpg, Wikimedia Commons, CC-PD-Mark**

